

BELEDİYELERİN SOSYAL HİZMETLERİN SUNUMUNA YÖNELİK YASAL SORUMLULUKLARI

Legal Responsibilities Of The Municipalities For Performing Social Service

Arş. Gör. Sami KALAYCI

Şırnak Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, samiklyc@gmail.com

Kalaycı, S. (2017). Belediyelerin Sosyal Hizmetlerin Sunumuna Yönelik Yasal Sorumlulukları, Vol: 3, Issue:10; pp:124-129.

ARTICLE INFO

Article History

Makale Geliş Tarihi
Article Arrival Date
01/05/2017
Makale Yayınlanma Tarihi
The Published Date
10/05/2017

Anahtar Kelimeler

Belediyeler, Sosyal Hizmet,
Belediye Yasası, Sosyal
Hizmetler.

Keywords

Municipalities, Social
Service, Municipal Codes,
Social Services.

JEL Kodları: L29

ÖZ

Son on yıldan daha fazla bir süredir belediyelerin yürüttüğü sosyal hizmet alanındaki faaliyet ve uygulamaları daha fazla öne çıkmıştır. Özellikle belediyelerin bütçelerinin belirli bir kısmını sosyal hizmet alanlarına yönelik harcadıkları ve harcamaya da devam ettikleri gözlemlenmektedir. Ayrıca yerel yönetimlerin sosyal hizmet alanına yönelik yürüttüğü hizmetler, merkezi yönetimin bünyesindeki sosyal hizmetlere kıyasla daha farklı ve çeşitli nitelikte olmaktadır. Çünkü sosyal hizmetlerin merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında paylaşılarak yürütülmesi konusunda hizmetin niteliği, türü, etkililiği, verimliliği gibi çeşitli ölçütler doğrudan etkili olmuştur. Bunun yanı sıra belediyelerin kurulmasına dayanak olan “mahalli müşterek ihtiyaçların karşılanması” fikri ile yerel alanda farklılaşan sosyal hizmetler, bu paylaşımı etkilemiştir. Bu bakımdan birçok belediye de kendi sınırlarında, mahalli müşterek ihtiyaçlar ile imkân ve kapasitelerine göre bu farklı nitelikteki sosyal hizmetleri yürütmektedir. Sonuç itibarıyla belediyelerin sosyal hizmet alanlarına yönelik yaptıkları tercihler ile çeşitlenen sosyal hizmet faaliyetleri yasanın kendilerine yüklediği sorumluluklar ile görevlerden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda çalışmada, 5216 ve 5393 sayılı belediye yasalarının sosyal hizmet alanlarına yönelik belediyelere verdiği görev ve sorumluluklar incelenmiştir.

ABSTRACT

For more than a decade, social activities and practices performed by municipalities have been more remarkable. It's observed that municipalities have especially spent and seemed more willing to spend some of their budget on social services. Moreover, services performed by municipal corporations have been more qualitative than services of centralized administration since in the practice of social services between centralized administration and municipal corporations, measurements such as the quality, kind, efficiency and productivity of the service have directly been more effective. Moreover, locally varying social services with the idea “meeting common local needs” which forms the basis of municipalities have been affected this responsibility. Therefore, many municipalities perform different social services with common local needs depending on their capability and capacity within their own borders. Accordingly, social service activities varied by the choices of municipalities into social service fields result from the duties and responsibilities enforced by the codes. In the study, duties and responsibilities enforced by the codes numbered 5216 and 5393 were evaluated.

1. GİRİŞ

Geçmişten günümüze kadar belediyelerin kurulmasının temel amaçlarından bir tanesi mahalli müşterek ihtiyaçların karşılanmasıdır. İhtiyaçların karşılanmasındaki temel ölçütlerin başında hizmetlerin yerinde ve zamanında giderilmesi olmuştur. Dolayısıyla yerel yönetim birimlerinden biri olan belediyeler çeşitli yerel nitelikli hizmetlerin sunulmasında yerel halka karşı yasal bir sorumluluk taşımışlardır. Bu bağlamda mahalli nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesinde merkezi yönetime kıyasla belediyeler her zaman ön planda tutularak yasal düzenlemelerde bu çerçevede yapılmaya çalışılmıştır.

2004 yılından itibaren yeni kamu yönetimi anlayışı çerçevesinde Türk kamu yönetimi alanında hem yapısal hem de işlevsel olarak yeni yapılandırma çalışmaları yürütülmüştür. Bu çerçevede yönetim kademesi olarak yerel yönetimlerde de çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerle birlikte hem büyükşehir belediyelerine hem de diğer belediyelere hizmet ve görevleri bakımından çeşitli alanlarda yetki ve sorumluluklar verilmiştir. Bu sorumluluk alanlarından birisi de sosyal hizmet alanına yönelik olarak gerçekleşmiştir. Yapılan yeni yasal düzenlemeler sonucunda sosyal hizmet alanında belediyeler çeşitli dezavantajlı ve ihtiyaç sahibi kişilere yönelik farklı nitelikte ve şekillerde sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmekle görevlendirilmiştir. Belediyelerin kanunen yerine getirmekle yükümlü olduğu sosyal hizmet faaliyetlerine ilişkin yasal hükümlere, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda yer verilmiştir.

2. SOSYAL HİZMET VE BELEDİYELER

Bireylerin sorunlarını çalışmalarının odak noktasına alan sosyal hizmet, “insanların sağlık ve iyilik halinin geliştirilmesinde; insanların kendilerine daha yeterli hale gelmelerinde ve başkalarına bağımlı olma hallerinin önlenmesinde; aile bağlarının güçlendirilmesinde; bireylerin, ailelerin, grupların veya toplulukların sosyal işlevlerini başarıyla yerine getirmelerinde yardımcı olmak amacıyla” yürütülen her türlü faaliyet ve çalışmalar ile sunulan hizmetler bütünüdür (8. Beş Yıllık Kalkınma Planı Sosyal Hizmetler ve Yardımlar Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2001: 11).

Sosyal hizmetlerin amacı birey ile birlikte çevresinin ve toplumun yaşam kalitesini yükselmektir. Bu bakımdan sosyal hizmetlerin merkezinde “insan”, “toplum”, “değişim” ve “gelişme” alanları ile konuları bulunmuştur. Toplumsal değişim ve dönüşümlerin insan hayatında meydana getirdiği olumsuzluklar ile sorunlara yönelik çözüm üretme çabası sosyal hizmetin çalışma alanını meydana getirmiştir (Cılga, 2004: 32-33). Bu bağlamda yürütülen tüm sosyal hizmet nitelikli çalışmalar, farklı kurumlar eliyle çeşitli şekillerde yürütülmüştür.

Türkiye’de sosyal hizmet çalışmaları birçok kurum ve kuruluş eliyle günümüzde yürütülmektedir. Bu bakımdan sosyal hizmetleri gerçekleştiren önemli kurumlardan bir tanesi de belediyelerdir. Cumhuriyetten önce ortaya çıkan belediyeler, Osmanlı Devleti döneminden itibaren dönemin koşullarına göre sosyal hizmet nitelikli çalışmalar yürütmüştür. Bu bağlamda Tanzimat öncesi dönemde yerel nitelikli sosyal hizmetler, kadılık kurumu gözetiminde ahilik teşkilatı ile çeşitli türdeki vakıf ve loncalar tarafından yerine getirilmiştir (Kesgin, 2012: 138-141). Yoksullara yardım etme, muhtaçları yedirip içirme, hastaların tedavi edilmesi, kimsesiz çocukların korunması ve ihtiyaçlarının karşılanması, yolcuların konaklaması, imarethaneler, kervansaraylar, tabhaneler (Abay ve Ceylan, 2011: 10) vb. yerlerin kurulması gibi birçok sosyal hizmet faaliyetleri ile kurumları hayırseverlik anlayışı içerisinde bu kurumlar eliyle yapılarak sunulmuştur. Şehir yönetiminden sorumlu olan kadı, yerel alandaki sosyal hizmet nitelikli hizmetler ile diğer tüm hizmetleri yerel halk ile halkın kurduğu bu kurumlara gördürmüştür. Çünkü Tanzimat öncesi Osmanlı yönetim sisteminde kentlerin, belediye hizmetlerine yönelik bir bütçesi bulunmamaktaydı (Eryılmaz, 2013: 232).

Tanzimat döneminde Osmanlı Devleti’nde başlatılan batılılaşma hareketleri sonucunda kurumsal olarak belediye anlamında kurulan şehremanetleri yerel nitelikli sosyal hizmetleri yürütmeye çalışmıştır. Sosyal hizmet bağlamında şehremanetin en önemli görevi arasında şehrin sağlığının korunması olmuştur. Özellikle kente doğru yaşanan yoğun göçler ile ticari hayata bağlı olarak yayılan bulaşıcı hastalıklara karşı mücadele etme, belediyenin önemli bir görevidir (Kesgin, 2012: 143). Bunların yanında yoksul ve kimsesizlerin korunması, hastaların karantinaya alınması, sokakların temizliği gibi çeşitli alanlara yönelik sosyal hizmetleri belediyeler yürütmekle sorumlu kılınmıştır.

Cumhuriyet'in kurulması ile birlikte belediyelerin yapı ve işlevlerinde zamanla önemli değişiklikler yapılmıştır. Tanzimat döneminde batılı tarzda ilk kez kurulan belediyeler, hem kurumsal yapısı hem de çalışma şekli Cumhuriyet'in ilk yıllarına kadar devam ettirilmiştir. Ancak 1930 yılında, Cumhuriyet döneminin ilk belediye yasası olan 1580 sayılı Belediye Kanunu çıkarılmıştır. Yasa ile birlikte belediyelere bakıma muhtaç kesimlerin korunması, yaşlılara yönelik barınma yerlerinin kurulması ile yönetilmesi yükümlülüğü getirilmiştir. Bu sorumluluklarla birlikte birçok ilde güçsüzler yurdu, aceze evleri, düşkünler yurdu, huzurevi gibi kurulumlar kurulmuştur. Ayrıca kanunun on beşinci maddesinde çeşitli sosyal hizmet alanlarına yönelik görevler de belediyelere verilmiştir (Kesgin, 2012: 148-149).

3. 5216 SAYILI KANUNA GÖRE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNDE SOSYAL HİZMETLER

Küreselleşen günümüz dünyasında yerelleşen politikalar arasında sosyal hizmetlerin yeri ve önemi her geçen gün artmaktadır. Özellikle toplum hayatının daha da karmaşıklaşıp zorlaştığı, çeşitli alanlarda sorunların çeşitlenip farklılaştığı günümüzde insanların güçsüz ve yalnız kaldığı bir yaşam şekli ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla bu durum karşısında mücadele etmek, insanlara ve topluma yönelik koruyucu ve önleyici tedbirlerin almak, sosyal devletin bir gereğidir. Bu bağlamda merkezi idare çeşitli hizmetlerle birlikte sağlık ve sosyal hizmet politikalarının yürütülmesinde temel sorumluluk sahibi olmuştur. Bunun yanında yerel yönetim birimi olarak belediyeler de bu alana yönelik önemli fonksiyon ve işlevlere sahiptir.

Belediyeler yerel alanda farklı sorunlara yönelik çeşitli sosyal hizmetleri yürütmekle görevlendirilmiştir. Bu yönüyle de merkezi yönetimin sunduğu sosyal hizmetlere karşı bir alternatif olmayıp aksine onun bir destekleyici, tamamlayıcı ve yükünü hafifletici yasal görev ve fonksiyonlara sahip olmuştur. Yapılan yasal düzenlemeler sonucunda belediyeler, sosyal hizmetlerin sunumunda oldukça önemli bir konuma getirilmiştir. Diğer bir deyişle yerel alanda sosyal hizmetlere yönelik politika ve hizmetlerin yürütülmesinde belediyeler önemli bir aktör olmuştur.

Günümüzde sosyal hizmet alanında büyükşehir belediyelerine yürütmekle görevli oldukları hizmetlere ilişkin yasal sorumlulukları yükleyen kanun 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'dur. 2004 yılında yürürlüğe giren bu kanun sosyal hizmet alanında büyükşehir belediyelerine önemli görevler vermiştir. Gerek hukuki şartlar ve gerekse de diğer koşullardan dolayı çeşitli dönemlerde kanunda bazı değişiklikler yapılarak yenilenmiştir. En son yapılan değişiklikse 2012 yılında 6360 sayılı kanun ile getirilen bir takım temel yeni düzenlemeler ile yeniliklerdir. Bu yenilikler içinde en dikkat çeken ise, yerel hizmetlerin ilk defa il mülki sınırlarına kadar büyükşehir belediyelerince götürülmesi olmuştur. Bu bağlamda yerel alanda gereksinim duyulan çeşitli nitelikteki sosyal hizmetler il mülki sınırlarına kadar götürülmektedir. Ayrıca büyükşehir belediyelerinin sosyal hizmet alanındaki hizmetlerinde de artışlar yaşanmıştır.

Büyükşehir belediye kanunu, büyükşehir belediye yönetimlerini, mahalli nitelikli sosyal hizmetler ile diğer sosyal yardımları yürütmekle sorumlu kılmıştır. Bu bağlamda büyükşehir belediyesi kadınlar, yaşlılar, çocuklar, engelliler gibi dezavantajlı durumda olan birey ve gruplara yönelik çeşitli sosyal hizmetleri kanunun emredici şu hükümleri gereği yerine getirmektedir. Bu bağlamda genel çerçevede ilgili maddeler şu şekildedir:

- ✓ Yasanın yedinci maddesinin 'v' bendinde büyükşehir belediyeleri: *"sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksekokullar, meslek liseleri,*

kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapma”, zorunluluğu bulunmaktadır.

- ✓ Yasanın yedinci maddesinin ‘d’ bendi gereğince büyükşehir belediyeleri: “775 sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak, otopark, spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak; mabetler ile sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve onarımı ile kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu korumak; kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak” durumundadır.
- ✓ Aynı şekilde kanunun yedinci maddesinin ‘n’ bendinde “Gerektiğinde mabetler ile sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak”, hükmü nedeniyle büyükşehir belediyeleri tesisleri yapmak zorundadır. Ayrıca yasanın yedinci maddesinin ‘s’ bendinde büyükşehir belediyeleri: “Mezarlık alanlarını tespit etmek, mezarlıklar tesis etmek, işletmek, işlettirmek, defin ile ilgili hizmetleri yürütmek”, ve kanunun yedinci maddesinin ‘e’ bendine göre de, “Defin ile ilgili hizmetleri yürütmek”, gibi sosyal hizmet alanlarında sorumlulukları vardır.
- ✓ Diğer bir başka madde olan on sekizinci maddenin ‘m’ bendinde ise büyükşehir belediye başkanının görev ve yetkileri arasında “Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilerle ilgili faaliyetlere destek olmak üzere engelli merkezleri oluşturmak” şeklinde bir sorumluluk verilmiştir. Aynı şekilde maddenin ‘d’ bendinde “bu kanunla büyükşehir belediyesine verilen görev ve hizmetlerin etkin ve verimli bir şekilde uygulanabilmesi için gerekli önlemleri almak” hükmü gereği, büyükşehir belediye başkanı zorunlu olan sosyal hizmetlerin ihtiyaç sahiplerine sunulmasında gerekli tedbirleri almakla yükümlü kılınmıştır.

4. 5393 SAYILI KANUNA GÖRE BELEDİYELERDE SOSYAL HİZMETLER

Büyükşehir belediyeleri dışındaki diğer belediyelerin de sosyal hizmet alanına yönelik yürüttüğü çeşitli nitelikte hizmetler de bulunmaktadır. Bu bakımdan diğer belediyelerin yürüttüğü sosyal hizmetler, 5393 sayılı Belediye Yasasında ele alınmıştır. 5216 sayılı yasanın sosyal hizmet alanlarına ilişkin getirdiği emredici hükümleri sadece büyükşehir belediyelerine yönelik iken 5393 sayılı belediye yasasının getirdiği hükümler ise hem normal belediyelere hem de büyükşehir belediyelerine yöneliktir. Dolayısıyla 5216 sayılı Yasa’da yer almayıp 5393 sayılı Yasa’da yer verilerek düzenlenen sosyal hizmet alanlarına yönelik konular itibarıyla de büyükşehir belediyeleri sorumlu tutulmuştur. Bu bakımdan hem sosyal hizmet alanları hem de diğer türdeki hizmet alanları için 5393 sayılı yasa da önemli olmaktadır.

2005 yılında kabul edilen 5393 sayılı belediye yasasının 14. maddesinde belediyelerin görev, yetki ve sorumlulukları “mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla” genel olarak şu şekilde hüküm altına alınmıştır (Kesgin, 2012: 165):

a) “İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000’i geçen belediyeler, kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açar.”

b) “Okul öncesi eğitim kurumları açabilir; Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. Gerekteğinde, öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme verir ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir. Belediye, kanunlarla başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen mahallî müşterek nitelikteki diğer görev ve hizmetleri de yapar veya yaptırır. Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda özür, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır. Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar. Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir” denilmiştir.

Yasanın on dördüncü maddesinde genel bir şekilde hüküm altına alınan belediyelerin görev, yetki ve sorumlulukları dışında diğer çeşitli maddelerinde sosyal hizmet alanlarına yönelik farklı hükümler de bulunmaktadır. Bu bağlamda belediye başkanının görev ve yetkilerini düzenleyen 38. maddesinin alt başlıklarında, “Belde halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak” (m bendi) ve “Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, özür, yaşlı ve engellilere yönelik hizmetleri yürütmek ve özür, yaşlı ve engelliler merkezini oluşturmak” (n bendi) şeklinde ki emredici hükümlerle belediyelerin sorumluluğunda yürütülen sosyal hizmetlere yönelik görevlerle ilgili olarak belediye ve başkanların yetki ve sorumluluklarını belirtmiştir.

Belediyelerin yürüttüğü sosyal hizmetler ile diğer hizmetlerin etkili ve verimli olması ve yerel halkın hizmetlere gönüllü katılımının sağlanıp desteklediği bir hizmet şekli ve anlayışının yerleşmesini hedeflemiştir. Bu nedenle yasa “Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, özür, yaşlı ve engellilere yönelik hizmetlerin yapılmasında belde de dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular” şeklindeki hükme 77. madde de yer vermiştir.

Belediyelerin sosyal hizmetlerle ilgili görev ve sorumluluk alanına giren yaşlı, engelli, çocuk, kadın gibi dezavantajlı gruplara yönelik yardım etme, destekleme ve koruma gibi çeşitli hizmetlere yönelik dernek, vakıf, sivil toplum örgütleri ile işbirliği içinde ortak projeler ile plan ve programların gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Bunun içinde yasanın 75. maddesinde “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, özür, yaşlı dernek ve vakıfları, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir” şeklinde bir düzenleme yapılmıştır.

Belediyelerin yürüteceği sosyal hizmetlerle ilgili katlanılan mali yükümlülüklerle ilişkin yasal harcama yetkisine de yer vermiştir. Bu bağlamda 5393 sayılı yasanın giderlerini düzenleyen 60. maddesindeki “Dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile özür, yaşlı ve engellilere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar” (i bendi), “Sosyo-kültürel, sanatsal ve bilimsel etkinlikler için yapılan giderler” (n bendi), “Kanunla verilen görevler ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılan diğer giderler” (p bendi) ve “Her türlü proje giderleri.” (t bendi) hükümleri ile sosyal hizmetlerin finansal kaynağına yönelik bir düzenlemeye de gidilmiştir.

SONUÇ

2004 yılından itibaren yerel yönetim alanında yapılan yasal düzenlemelerle birlikte sosyal ve ekonomik vb. birçok alanlarda belediyelerin görev ve sorumluluklarında önemli bir düzeyde artışlar yaşanmıştır. Özellikle sosyal hizmet alanında belediyeler yerel alanda ihtiyaç duyulan hizmetlerin sunulmasında yasal sorumluluk alanı genişlemiştir. Bu nedenle de belediyeler doğrudan veya dolaylı da olsa sosyal hizmet alanında önemli bir yer ve konuma gelmiştir. Bu bağlamda belediyeler, sosyal hizmetlerle ilgili verilen yasal görev ve sorumluluklarını kapasite ve imkânları dâhilinde sivil toplum örgütleri, özel sektör ve diğer önemli kuruluşlarla birlikte yerine getirilmektedir. Ayrıca bu hizmetleri yanında belediyeler yerel alandaki bu tür kurum ve kuruluşların sosyal hizmet nitelikli faaliyet ve çalışmalarını da çeşitli şekillerde desteklemekle yükümlü kılınmıştır.

Yerel alanda halka en yakın birim olan belediyeler, vatandaşın karşılaştığı sorunlara çözüm getirme ve gündelik yaşamlarındaki ihtiyaçların giderilmesinde temel sorumlulukları olan önemli bir kurumdur. Özellikle insan hayatını merkezine alan sosyal hizmetler bakımından belediye yasaları belediyelere önemli derecede görev ve sorumluluklar yüklemiştir. Bu nedenle de belediyeler bu sorumlulukları gereği kadınlara, çocuklara, yaşlılara, engellilere, gençlere, yoksullara ve ihtiyaç sahibi olan tüm kesimlere sosyal hizmet alanındaki gereksinim duyulan hizmetleri yürütmeye çalışmaktadır. Sonuç olarak kentlerden kırsal alanlara kadar imkân ve kapasiteleri dâhilinde belediyeler kadın sığınma evlerinden engellilere yönelik danışma hizmetlerine, gençlik merkezlerinden meslek edindirme kursları ve evde bakım hizmetlerine kadar eğitim, sağlık, kültür, spor, ulaşım, danışmanlık gibi geniş bir alanda ihtiyaç olan her tür ve nitelikteki sosyal hizmetleri sunmakla sorumlu olmuşlardır.

KAYNAKÇA

Abay, Ali Rıza & Ceylan, Harun (2011), "Sosyal Hizmet Kurumlarının Tarihsel Gelişimi", Editör: Muammer Sarıkaya, Sosyal Hizmet Kurumlarında Yönetim, Nobel Akademik Yayıncılık, 1. Basım, Şubat, Ankara, s. 1-24.

Cılga, İbrahim (2004), Bilim ve Meslek Olarak Türkiye'de Sosyal Hizmet, Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara.

Eryılmaz, Bilal (2013), Kamu Yönetimi - Düşünceler, Yapılar, Fonksiyonlar, Politikalar, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 6. Baskı, Umuttepe Yayınları, Kocaeli.

Kesgin, Bedrettin (2016), " Sosyal Hizmet ve Sosyal Yardımda Büyükşehir Belediyeleri ile İlçe Belediyeleri Arasında Nasıl Bir Dağılım Yapılabilir? ", Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 18, Sayı: 3, s. 447-462.

Kesgin, Bedrettin (2012), Kamu Sorumluluğunda Sosyal Hizmet, Açılım Kitap Yayınları, Birinci Baskı, Aralık, İstanbul.

Zastrow, Charles (2014), Sosyal Hizmete Giriş, Nika Yayınları, 4. Baskı, Ankara.

8. Beş Yıllık Kalkınma Planı Sosyal Hizmetler ve Yardımlar Özel İhtisas Komisyonu Raporu 2001, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu.

5393 Sayılı Belediye Kanunu.

1580 Sayılı Belediye Kanunu.